

Frontera España-Portugal: documentación lingüística y bibliográfica -
<http://www.frontespo.org>
Localidad: Santiago (Rubiás dos Mixtos, Calvos de Randín). Ourense
Identificador de la grabación: ESOU08008-008
Fecha de la entrevista: 15/2/2016
Entrevistadores: David Rodríguez Lorenzo, Fernando Brissos
Informantes: Francisco Rodríguez, Dolores González
Versión de la transcripción: 1
Revisada: No

Licencia de uso CC BY-SA 4.0

Entr. 1 (DRL) Si, señor.

Inf. 2 (DG) Si.

Entr. 1 (DRL) De aquí tamén, do lado de Turei é... igual, codia, codia e miolo.

Inf. 1 (FR) Si, igual.

Inf. 2 (DG) Exactamente, porque xa che | é moi cercano, moi, moi | oita convivencia e... | si, si.

Inf. 1 (FR) Si.

Entr. 1 (DRL) Hai moito, hai moito... | moi común, é moi común.

Inf. 1 (FR) É moita convivencia, [xxx].

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) De feito, claro, iles, todos o-, todos os da fronteira, da raia connosco, saben o español coma, coma nós, e nós o portugués pois é igual.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) A min se me preguntan como se chaman case, as cousas todas portuguesas, case cho digo, home, non... todas, pero parte delas, das oc- | que se conocen por aí...

Inf. 2 (DG) Bueno, porque hai... | somos, somos cercanos e había moita convivencia e claro, unhos máis e outros menos, pero sabíase.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Xa de principio, o que se fala dun lado e do outro xa é bastante parecido, e despois, claro, imaxino, o que di usted, sabendo aquelas

palabriñas, porque hai algunhas palabriñas que son distintas, pero bueno, sabendo aquelas catro palabriñas e tal...

- Inf. 1 (FR) Si, si, si.
- Inf. 2 (DG) Si, bueno, si, si.
- Inf. 1 (FR) Si.
- Inf. 1 (FR) Par-... par- | claro, para ti xa che parece, pero para nós non.
- Inf. 2 (DG) Si, bueno, pero sono -non?-, sono [Riso], si, si.
- Entr. 1 (DRL) É a mesma cousa, [Riso] é a mesma cousa.
- Inf. 1 (FR) [Riso]
- Entr. 1 (DRL) Si, claro, para min é... é un mundo, para min é un mundo diferente, eu son do mar, eu son de alí arriba, xa é... é outra cousa.
- Inf. 1 (FR) Claro, claro, claro, [xxx].
- Inf. 2 (DG) Claro, moi diferente.
- Inf. 2 (DG) É, eso, eso, moi diferente, [xxx].
- Inf. 1 (FR) Non sei.
- Inf. 2 (DG) E tu entendes o... español?
- Entr. 2 (FB) O galego entendo, sim... há uma ou outra palavra que não precebo bem, sim, mas percebo.
- Entr. 1 (DRL) Entende, si, si que entende ben.
- Inf. 2 (DG) Si, que ás veces | si, bueno, [xxx].
- Inf. 1 (FR) Para que o | eu podíache falar un pouco máis o portugués para que entenderas máis.
- Inf. 2 (DG) [Riso]
- Entr. 2 (FB) Não, não, não, nós queremos que falem o... o galego de aqui [xxx].
- Entr. 1 (DRL) Non, pero o que queremos é, o que queremos é iso.
- Inf. 2 (DG) Eles, eles | non importa, eles [xxx].
- Inf. 1 (FR) Claron, non, claro, [xxx].
- Entr. 1 (DRL) Cando, cando estamos do outro lado da raia, [Emisión]

son eu o que [Riso] vai intentando pescar e deste lado [Riso] vámonos enseñando un e outro.

Inf. 2 (DG) Si.

Entr. 2 (FB) Sim.

Inf. 2 (DG) Si, si.

Inf. 2 (DG) [xxx]

Entr. 2 (FB) Mas ele, ele sabe melhor o portuguêis do que eu sei o galego, sabe mais, sabe mais o portuguêis que eu sei o galego, sim.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (FR) Sabe máis?

Entr. 1 (DRL) [xxx]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (DG) Ah...

Entr. 1 (DRL) Si, eu estudei e incluso vivín en Brasil, entón [Emisión] xa me quedou, xa me quedou.

Inf. 2 (DG) Ah, entonces claro, claro, claro.

Inf. 1 (FR) Ai, claro, claro.

Entr. 1 (DRL) Pero incluso, ía dicir eu, cando vamos por alá... eses días de traballo, falamos en portuguêis... cando vimos deste lado, falamos en galego, bueno, máis, máis ben eu falo galego [Riso].

Inf. 2 (DG) [Asent]

Entr. 2 (FB) Quer d- | ele fala galego, eu falo na mesma [TranscrDubidosa], [xxx].

Inf. 1 (FR) Máí-, m-, máis alí, máis alí va que tamén inténtante falarlle o ga-, o galego.

Inf. 2 (DG) [Riso]

Inf. 1 (FR) Enténdeno tudo, pero non saben falar |

Entr. 2 (FB) É, o... | e é, é porque | que lá está, o portuguêis, o David foi professor no Brasil e o portuguêis é uma língua que se consegue conhecer com mais facilidade do que o galego, e então eu n-... não | eu a menos que veja a TVG, e, e mesmo assim é difícil ver a TVG, em Portugal eu não ouço falar galego, em, em Lisboa não oes, n-, não se ouve o galego, é impossível, então | mas eu consigo perceber, até porque, pronto, há [TranscrDubidosa] uma

formação, consigo perceber, mas falar ainda não, ainda não consigo.

Entr. 1 (DRL) Si, por exemplo |

Inf. 2 (DG) Si, si, si.

Inf. 2 (DG) Ah, non, claro, normal.

Inf. 1 (FR) Nós, nós tivemos |

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (FR) Nós, nós tivemos un, un, un rapaz eiquí connosco...
once anos, veu, tería doce anos... e xa acabara a cuarta clase en Portugal, e
estuvo eiquí connosco, con nós, once anos, vén agora aquí... mais non... | pero
non podes dicir "Non, iste é portugués, eh".

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 2 (DG) Porque era novo, aínda era novo, claro.

Inf. 2 (DG) Si.

Entr. 2 (FB) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Fala |

Inf. 1 (FR) Igual ca min.

Inf. 1 (FR) E escribe... o español coma o portugués.

Inf. 2 (DG) Si.

Inf. 2 (DG) Igual, igual.

Inf. 1 (FR) Cuidado, eh.

Entr. 1 (DRL) Si, señor.

Inf. 1 (FR) Il ahora está en... está en Suíza.

Inf. 2 (DG) Está en Suíza.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 2 (FB) E como a senhora dizia, era novo, quando se é novo,
aprende-se as línguas com facilidade.

Entr. 1 (DRL) É, é verdade.

Inf. 2 (DG) Eso sempre digo eu.

Inf. 1 (FR) Il estaba, el estaba enseñando, porque nós tínhamos

unhos rapaces, entonces il, viñan da escola e il axúdaballe a faer as cousas, pois il aprendeu | escribiu unha carta desde alá, porque il, despois seguiu vindo eiquí, onda nós... e... escribía o español correcto como o español, eu non sei, il... il tamén enseguida sacou logo a cuarta clase...

Inf. 2 (DG) Pois era portugués, eu [xxx].

Inf. 2 (DG) Non, il | si, bueno, hai quen se lle dá máis fácil e... [Emisión], bueno.

Entr. 2 (FB) Quando se é novo é sempre máis fácil.

Inf. 1 (FR) E ve, ve, ben ve que non é [TranscrDubidosa] | o portugués pégase moito, é raro unha persona que sea portuguesa... que lle escape o portugués, pero aquí nada, non hai quen diga "Pois é portugués".

Inf. 2 (DG) Pero, bueno, é o que dicíamos |

Inf. 2 (DG) Moito, si, si.

Inf. 2 (DG) Pégase máis.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) E pois así... é para todo. [TranscrDubidosa]

Entr. 1 (DRL) [Riso] Está ben, el ten esa habilidade.

Inf. 1 (FR) Pois os... | eiquí os españoles collemos máis... o | eu que sei, o acento portugués máis fácil cós portugueses o español.

Inf. 2 (DG) Non.

Inf. 2 (DG) Non, bueno, a [xxx], si.

Inf. 1 (FR) A | va, va | tu ves o... -como se chama, home?- que traballa no Ran Rober, o...

Entr. 1 (DRL) Ah, o que fai... [Riso] | non sei como se chama, que fai de...

Inf. 1 (FR) Como se chama, home?

Inf. 1 (FR) Oi, o |

Inf. 2 (DG) Ai, [xxx].

Inf. 1 (FR) [Emisión] Si, home, como é?

Entr. 1 (DRL) Non me sale, non me sale, pero ben sei, ben sei, ben sei, bueno, o rapaz que fai...

Inf. 2 (DG) Si, pero | si, bueno, xa te dás de conta, [xxx].

Inf. 1 (FR) Que, que, que fai o papel dun que sa- | aínda sae cun acordeón...

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (DG) Si, bueno, bueno, pero iles xa, xa saben cual é.

Inf. 1 (FR) [xxx] como lle chaman, home.

Entr. 1 (DRL) Si, si, si, si, non me sale agora o nome.

Entr. 2 (FB) É que | da televisão.

Inf. 2 (DG) Tamén [xxx] |

Inf. 1 (FR) Tamén non me sale.

Entr. 1 (DRL) Hai, hai un progama na Televisión de Galicia que é así de humor, chámanlle Land Róber, porque o, o home chámase Roberto, pero bueno, fan a, a, a broma | Roberto Vidal, Roberto Vidal, aí está.

Inf. 2 (DG) Si.

Inf. 2 (DG) Si, entonces...

Inf. 1 (FR) Roberto Vidal, Roberto Vidal.

Inf. 1 (FR) Pero fala o, fala o, fala o portugués, pero ben falado, eh.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 2 (FB) Ah, fala português?

Inf. 1 (FR) Fálao |

Entr. 1 (DRL) El si, si, [xxx].

Entr. 2 (FB) E el, e el é português?

Inf. 2 (DG) Non, é español, é español.

Entr. 1 (DRL) Non, non, non, non, é | era | é, é galego.

Inf. 1 (FR) Il é de eiquí de España, está en España.

Inf. 2 (DG) Español.

Inf. 2 (DG) Pero non lle, non lle encontras a diferencia.

Entr. 2 (FB) Então por que é que ele fala português?

Inf. 1 (FR) Eso é que eu non sei.

Inf. 2 (DG) Porque no programa...

Entr. 1 (DRL) El ten varias personaxes -non?-, el interpreta | é un programa de humor, entón interpreta varias personaxes, e unha dela- | un des-, deses, é un, un señor portugués que lle tocou a lotería.

Inf. 2 (DG) Si.

Entr. 2 (FB) Ah.

Entr. 2 (FB) Ah... [xxx].

Inf. 2 (DG) [Asent]

Inf. 2 (DG) [Asent] Si, si.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (FR) Si, si, "Eu |" e entonces di... di "Eu cos meus millois | milhões faço o que me sae dos colhões".

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (DG) [Riso]

Entr. 2 (FB) Mas cuidado, que... [Riso] em Portugal é mais agressi- | é pior do que... [Riso] na Galiza.

Inf. 2 (DG) [riso]

Inf. 1 (FR) Entonces dice |

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (DG) [Riso]

Entr. 1 (DRL) Non, non, claro, claro, pero si, si, entón fai aquel personaxe e calquera cousa a resolve | "Non sei que", "Ah, está ben, pagamos aí o que faga falta e tal" e fan bromas, fan bromas con iso.

Inf. 2 (DG) Si, si, si.

Inf. 1 (FR) Si, si, para broma, si.

Entr. 1 (DRL) E, e... é dicir, é como, como que lle tocou os euromillós ou algo deso.

Inf. 1 (FR) Non, e ademais |

Inf. 2 (DG) Si, algo, algo... [xxx].

Inf. 1 (FR) Tocáronlle douscentos millóns... dis "Tocáronme douscentos millóns, mais eu cos meus millóns faço o que me sae dos colhões".

Inf. 2 (DG) Bueno, aunque non lle tocara, [xxx].

Entr. 1 (DRL) Si.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 2 (FB) [Riso]

Inf. 1 (FR) [Riso] Entonces, apareceulle un irmao.

Entr. 1 (DRL) [Riso] Ai, si?

Entr. 1 (DRL) Eso xa, xa, xa, xa non sabía eu [Riso].

Inf. 2 (DG) Si, si, si, apareceulle un irmao, si.

Inf. 1 (FR) Entonces, aí lle apareceu lá un irmao e tal, "Entón, como se chama", dis "Chámase Brito", e entonces "Oh, irmao, tal é que sei o tal", "Que é que queres?", "Olha lá, tocáronte moitos millóns e eu tal e cual", "Oh... oh, Brito, oh, Brito do carallo, xa sei ao que vés, aos millóns".

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 2 (FB) [Riso]

Inf. 1 (FR) Pero en Protugal ven moito iste... iste programa, e hai outro programa, que lle chaman o Luar, e en Portugal veno... [xxx].

Inf. 2 (DG) Si, moito tamén, tamén, Luar tamén.

Entr. 1 (DRL) Si, tamén, o Luar.

Entr. 1 (DRL) O Luar é, é os venres, é así de música.

Entr. 2 (FB) Só | aquí as persoas conseguem ver a TVG, mas fora da fronteira... | eu acho que a maior parte das redes de cabo já não têm a TVG, há uns anos tinham TVG e a TVAndaluzia, agora já não, temos a TVE, a TVEspanhola, a TV [xxx], acho que já não temos a TVG, pelo menos na maior parte do | de | das redes, do | de cabo, sabem?

Inf. 1 (FR) Ah, xa non...

Entr. 1 (DRL) É difícil.

Inf. 1 (FR) [Asent]

Inf. 2 (DG) [Asent]

Inf. 1 (FR) Si, si, si.

Inf. 1 (FR) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Non, pero a xente de aquí da raia ve...

Inf. 1 (FR) Todo, to-, todo | toda esta zona de, de, de, de Portugal, bu...

Inf. 2 (DG) Ah, claro, claro, home, si, si...

Entr. 1 (DRL) Aquí e incluso por Asturias, León, Zamora, tamén a xente ve moito... a Televisión de Galicia.

Inf. 1 (FR) Si, si.

Entr. 1 (DRL) Emite | quero dicir, a seña é boa, cóllese, cóllese ben a antena e...

Inf. 2 (DG) [Emisión] É que tu, tu queres saber que estamos rodeados, toda a zona, de Por- | fronteiriza, Portugal e España.

Inf. 1 (FR) Pero iste |

Inf. 1 (FR) Pero iste é |

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) Ise fala o portugués, pero... ben falado, eh.

Entr. 1 (DRL) [Riso] Si, si.

Entr. 1 (DRL) [Riso] Bueno, son, son simpáticos, son moi simpáticos.

Inf. 2 (DG) Bueno... pois nada.

Inf. 2 (DG) Si, si.

Inf. 1 (FR) Si, si.

Entr. 1 (DRL) Despois fai outras... brincadeiras, está alí con algunha cousa [xxx].

Inf. 2 (DG) Si, outras cousas, bueno, bueno, si, si

Inf. 1 (FR) Si, brincadeira, de todo, bueno.

Entr. 2 (FB) Mas sabem que os pr- | quando apareceu o Euromilhões,

os primeiros prémios foi para aí... três em cinco, uma coisa assim, caíram todos em Portugal.

Entr. 1 (DRL) Ai, si?

Entr. 2 (FB) O Euromilhões, sim, os primeiros prémios, se calhar é por isso que ele fas essa, essa broma.

Inf. 2 (DG) [Asent]

Inf. 2 (DG) Ao mellor, claro, ao mellor é eso, [xxx].

Inf. 1 (FR) Claro, ao mellor, claro.

Entr. 2 (FB) Qu-, quando apareceu o Euromilhões há uns anos, os primeiros prémios foram para Portugal quase todos.

Inf. 2 (DG) Ah [Emisión] -ves?-, ah, levan a eso.

Inf. 1 (FR) Claro, pois.... fixo referenc- | [xxx].

Inf. 2 (DG) Si.

Entr. 2 (FB) Se calhar é por isso.

Inf. 2 (DG) Si, si, si, si, si.

Entr. 1 (DRL) Pode ser.

Inf. 1 (FR) Que dicía que lle tocaran doucentos milhões.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 2 (FB) [Riso]

Entr. 1 (DRL) E cando van alá, por exemplo, a Montalegre, [Emisión] como falan?

Entr. 1 (DRL) Como falan con iles?

Inf. 1 (FR) Nós, nós falamos [Emisión] | eles falan o portugués como teñen que falar e nós como entendemos e falamos | e nós | entenden eles entenden o español coma, coma... coma nós o portugués, é igual, é o mesmo.

Inf. 2 (DG) Eles entenden, [xxx].

Inf. 2 (DG) Si, igual, igual.

Entr. 1 (DRL) Igual.

Entr. 2 (FB) E eles quando vêm cá a mesma coisa.

Inf. 1 (FR) Igual, a mesma cousa.

Entr. 1 (DRL) Entón non hai ningún problema de, de comunicación, digamos, enténdense |

Inf. 1 (FR) Non.

Inf. 1 (FR) Que va, non, non, que va.

Entr. 1 (DRL) E adaptan un pouquiño... o idioma para facerse entender... ?

Inf. 1 (FR) Non, non, ile-, iles, iles |

Inf. 2 (DG) Non, non, [Emisión] mira, fala coma, coma... coma o rapaz iste, claro, non entende, non entende, xa non convive con xente española nin esa | nin, nin eso, pero todos os | lle chamamos [xxx] por aí, [Emisión] non, non hai problema, nin nós nin iles.

Entr. 1 (DRL) Tal como estamos falando agora, falan alí.

Inf. 1 (FR) Tal, tal como estamos |

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) Todos os raianos de por aí, e todos |

Inf. 1 (FR) Iles veñen a Xinzo... bueno, [Emisión] calquera cousa que cheguen a Xinzo, todo o mundo... entende, iles saben, e nós imos a Portugal, ás veces eu aínda me río, digo "Esto como se chama?", da carne, porque a carne, o zanco divídese en moitas partes -non?-, entón eu dígolle "Iso que é? É, é alcatra?", dis "Nós aquí chamámoslle desta forma", que ao mellor non é a mesma cousa, ao mellor é o redondo, chámanlle igual o redondo ou danlle outro nome, e así, pero entender entenden todo igual.

Inf. 2 (DG) [Asent]

Inf. 2 (DG) Si, si, [xxx].

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) É igual.

Entr. 1 (DRL) E que tal pensa que se fala aquí o... o idioma, o galego, como, co-... como se fala aquí?

Inf. 1 (FR) Eiquí o gallego xa tu xa ves que a parte de Lugo... falan distinto, "aló", "acó"... a parte de Orense xa é distinto, non sei a parte de, de... de, de Ferrol, pero penso que vén sendo parecido á de Orense, ou?

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Si, tam-, tamén.

Entr. 1 (DRL) [Emisión] Depende, nalgunha cousa, si, noutra tamén parecido con Lugo, depende, depende.

Inf. 1 (FR) E nalgunha cousa, non.

Inf. 1 (FR) Si, tamén vexo na, na... | ás veces de serán nas películas estas de... | do, do, do... | que fan, da forma que falan, digo "Quererán fa-, falar así... ou, ou é que será... ?" non sei.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) [Riso] Que lle, que lle parece, o, o que se fala na, na TVG, que lle parece esa, esa maneira do, do galego?

Inf. 1 (FR) No, no, non Ran Róber?

Entr. 1 (DRL) Non, ou no tele-, no telexornal ou... nos programas así en xeral da TVG.

Inf. 1 (FR) Ah... non, normal, non, non, non [xxx], ese, ese correcto.

Entr. 1 (DRL) É correcto?

Inf. 1 (FR) É correcto, si.

Entr. 1 (DRL) E entende ben.

Inf. 1 (FR) Si, si, bueno, ho, claro.

Entr. 1 (DRL) E... e... enténdese mellor iso do que se entende, por exemplo, a Televisión Española?

Inf. 1 (FR) Non, enténdense as dúas igual, é igual, [xxx].

Entr. 1 (DRL) Igual.

Entr. 1 (DRL) Enténdese igual e non hai dificultade, nin en, nin en entender o castellano nin en entender | [Emisión] porque o galego da tele é un p- | é diferente do que se fala aquí, e o castellano, pois é castellano, pero bueno.

Inf. 1 (FR) Eso é o mesmo. [TranscrDubidosa]

Inf. 1 (FR) Non, non, é igual, é igual.

Inf. 1 (FR) Si, si, claro.

Inf. 1 (FR) O | si, o, o... | claro, eu, ao que lle encontro máis é ao de Lugo.

Inf. 1 (FR) Bueno e á parte, á parte de... [Emisión] de Vigo,

tamén polos mariñeiros tamén, tamén falan un pouco distinto, eh.

Entr. 1 (DRL) Si, si, que é verdade, Cangas e por aí.

Inf. 1 (FR) Eso, aí, por aí falan un pouco distinto, pero do demais, máis nada.

Entr. 1 (DRL) Si, si.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) E por aquí máis, máis cerca, máis cerquiña, [Emisión] as distintas localidades falan diferente, quero dicir, estas aldeas, Baullosa, Baltar... ?

Inf. 1 (FR) Non te creas.

Entr. 1 (DRL) É como aquí.

Inf. 1 (FR) [Emisión] Mira, o pueblo seguinte é Sampaio, e xa teñen | a f-, a fala é igual, pero certas palabras non as pronuncian igual.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) Nós chamamos "domingo", "un domingo", vamos a poñer, "é un domingo", o lunes, Portugal é distinto, "un domingo" e eles din "domin[x]o".

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) [Asent] Eu tamén falo así [Riso], si, si, eu digo "domin[x]o", si.

Inf. 1 (FR) É, "domin[x]o"?

Inf. 1 (FR) "Domin[x]o", bueno, pois nós encontrámolo distinto, porque nós dicimos "hoxe é domingo"... e eles din "hoxe é domin[x]o".

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Unhas pequenas diferencias, [xxx].

Inf. 2 (DG) [xxx] palabras, palabras.

Inf. 1 (FR) Asi, pero... pero a, a fala é a mesma e todo é o mesmo, a, a | palabras [xxx] que se pronuncian distinto, [xxx] | nada.

Entr. 1 (DRL) Si, si.

Inf. 2 (DG) Palabras.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) E, e, e a xente máis nova fala distinto da xente máis vella?

Inf. 1 (FR) Bueno, case, case que... | case igual, é igual.

Inf. 2 (DG) Non, eso é igual.

Entr. 1 (DRL) Esto pregunto porque, bueno, antes o gallego na escola, nada, entonces agora os rapaces van á escola... e aprenden aquel galego máis... bueno, correcto, como di usted, máis... máis dos libros, digamos -non?-... pero... os | a rapazada fala como nos libros ou sigue falando como os pais e os abuelos?

Inf. 1 (FR) Nada, non.

Inf. 1 (FR) Si, xa estudian |

Inf. 1 (FR) Si, si.

Inf. 1 (FR) Claro.

Inf. 1 (FR) Si, máis dos libros, si, o gallego dos libros, si.

Inf. 1 (FR) Bueno, falan coma, coma os pais e coma os abuelos, [xxx].

Entr. 1 (DRL) [Asent] Está ben.

Inf. 1 (FR) Home, ás veces din algunha palabra, ás veces din algunha palabra como, como, como estudian o galego e eso, pero nada.

Inf. 2 (DG) Bueno, hai unha preparación...

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Entón, nese sentido, pensan que a, a... | [Emisión] é dicir, ese galego que se fala aquí manterase, sobrevivirá no tempo, se a, se a xente nova fala, pois quedará.

Inf. 1 (FR) Si.

Inf. 1 (FR) Si, si, si.

Inf. 1 (FR) Si [Emisión], si, nada. [TranscrDubidosa]

Entr. 1 (DRL) Eso está ben.

Entr. 1 (DRL) [Emisión] En todo caso, eu supoño que cando se escoita falar un portugués, enseguida se, se sabe, non?

Inf. 1 (FR) Si, bueno, [Emisión].

Entr. 1 (DRL) É dicir, está nun bar e tal, "Este aquí é portugués".

Inf. 1 (FR) Si, claro, [xxx], eso é rápido.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Pero, pero o que se fala aquí en Turei, por exemplo, é moi parecido con isto.

Inf. 1 (FR) É moi parecido, pero xa é portugués, falan portugués.

Entr. 1 (DRL) Pero é portugués, é dicir, parécese, pero...

Inf. 1 (FR) Vós falastes, vós falastes alí... entenden o, o español como ent-, como entendes tu, pero claro, iles falan portugués porque son portugueses, é normal.

Entr. 1 (DRL) Si.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Efectivamente.

Entr. 1 (DRL) E que é máis parecido, do que se fala aquí en Santiago, que é máis parecido, aquel portugués de Turei ou -eu que sei- o galego da Coruña ou de Lugo?

Inf. 2 (DG) Bueno, de Lugo xa non falan coma nós, xa non falan tan...

Entr. 1 (DRL) E que, que sería o máis parecido, o máis | ?

Inf. 1 (FR) Non, non, nós, nós, nós tamén falamos moito portugués, eh, nós moitas palabras son portuguesas.

Inf. 2 (DG) Palabras, [xxx], palabras, si.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) Nós que as conocemos | ademais, as cousas, parte das cousas, pronúncianse igual en Portugal que aquí... en Galicia, por onda nós.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 2 (DG) Non, e mira, unha ventana unha xanela, un cuchillo unha faca, un | moitas palabras... [Emisión] bueno, que as entendes, pero... claro, son de alá.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) Nós é un tenedor e... íles é... nós é un tenedor e...
en Portugal é un, un ga-, un, un garfo.

Entr. 1 (DRL) Pero conócense, é dicir, son, son distintas, pero xa
se sabe, xa se sabe |

Inf. 2 (DG) Porque, porque conocemos e [xxx].

Entr. 1 (DRL) E aquí como é?

Inf. 2 (DG) Un tenedor.

Inf. 1 (FR) Aquí é un tenedor.

Entr. 1 (DRL) E, por exemplo, para tomar a sopa?

Inf. 2 (DG) Unha cuchara.

Inf. 1 (FR) [xxx]

Entr. 1 (DRL) E eles?

Inf. 1 (FR) Un, un | non é cucha- | é, é unha, unha, unha taza
chámanlle unha cunca, e unha, e unha, e unha cuchara é unha cuchara... non?

Inf. 2 (DG) Non, é porque é moi igual.

Inf. 2 (DG) Unha cunca [xxx].

Entr. 1 (DRL) Unha cunca.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 2 (DG) Non.

Entr. 2 (FB) Colher.

Entr. 1 (DRL) A culler.

Inf. 2 (DG) Ai, a | ah, si, si, si, si, é culler, si, non me
acordaba, é culler.

Inf. 1 (FR) Ah, é culler, [xxx], é culler, é culler, é culler,
si, é culler, o garfo, o garfo é o garfo e a culler é a culler.

Entr. 1 (DRL) E o, o cuchillo, faca.

Inf. 2 (DG) Si, si, si.

Entr. 1 (DRL) Si, si.

Inf. 1 (FR) NÓS a, a culler... a culler, chamámoslle á, á, á que de botar a, a sopa ou o caldo.

Entr. 1 (DRL) Ah, a que é | a grande, a de, a de da pota para o plato... un cucharón...

Inf. 1 (FR) Si, a grande, [xxx].

Inf. 2 (DG) Tamén é cuchara.

Inf. 1 (FR) Unha culler, unha culler.

Inf. 2 (DG) Cucharón [xxx], bueno, eso non... pero é así.

Entr. 1 (DRL) Si, señor.

Inf. 2 (DG) Si.

Entr. 1 (DRL) E, e, e na casa, bueno, polo que vexo, falan galego sempre.

Inf. 1 (FR) Si.

Inf. 2 (DG) Si.

Entr. 1 (DRL) E cos fillos, cos netos... ?

Inf. 1 (FR) Bueno, cos netos, véñennos dous, cuando...

Inf. 2 (DG) Pero é igual, pero eles tamén entenden o... o galego.

Inf. 1 (FR) Entenden o gallego |

Entr. 1 (DRL) Están, está fóra, non?

Inf. 2 (DG) Están en Barcelona e veñen de verao, veñen... na vacaciós [xxx].

Entr. 1 (DRL) Están en Barcelona.

Inf. 1 (FR) Están en Barcelona e veñen, cuando terminan o cole[x]io, un ten dezasete anos e outro ten doce.

Entr. 1 (DRL) [Asent] Xa van |

Inf. 2 (DG) Non quere, el non quere, si, porque dice que o castellano xa o falan eles alí, [xxx].

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (FR) O pai non quere que lle falen en castellano aos rapaces, dixo "O castellano xa o falan iles alí e o catalán, tu fálalle o gallego".

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (FR) Pero ás veces, como os rapaces falan o castellano, ás veces aínda lle | aunque non se- | falemos mal, pois fálolle [TranscrDubidosa], pero iles entenden perfectamente todo, [xxx] o gallego, si.

Inf. 2 (DG) Bueno, pero... falamos, [xxx].

Inf. 2 (DG) Si.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (FR) E xa falan | cuando eran máis pequenos, iban alá e dicían | dicía o pai "Chegan alí e xa están falando palabras en, en gallego".

Entr. 1 (DRL) [Riso] De pasar o verán aquí [Riso] xa... [Riso] | bueno, iso é ben, iso para os rapaces é unha riqueza tamén e para, para o seu desenvolvemento e, e todo eso, é moi bon, é moi bon.

Inf. 1 (FR) Claro.

Inf. 2 (DG) [xxx]

Inf. 1 (FR) Si, todo, todo o que aprendan se sepan, todo é bo.

Entr. 1 (DRL) Entón, non hai ningunha circunstancia, fóra diso, en que cambie para falar castellano ou tal.

Inf. 1 (FR) Non, non.

Entr. 1 (DRL) Pregunto porque antigua-, antiguamen- | hoxe xa é | hai unha libertad -non?-, pero antiguamente, se un tiña que ir facer calquera cousa no ayuntamiento ou tal, os papeleos e iso era todo en castellano.

Inf. 1 (FR) Bueno... [xxx] nós, en gallego |

Entr. 1 (DRL) Ou, ou como era?

Inf. 2 (DG) Bueno, vouche dicir unha cousa, que nós cóstanos máis falar o castellano, unha vez que estamos falando eiquí entre nós o gallego, vén un falando castell- | cóstanos máis, se estás unhos días convivindo con eles, costa | xa se con- | -entendes?- xa vas adaptando máis, pero claro, cóstanos, si... non é que non sepamos | ou bueno, saba- | sabémolo daquela maneira, como sea, pero bueno, que o entendemos ben o castellano -non?-, pero... claro, poste a falar cunha persona que fala o castellano, e nós estamos metidos eiquí no gallego e cóstache... cóstache falalo.

Entr. 1 (DRL) Si, que vai, vai un se adaptando.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (FR) Fa-, falámoslle como sabemos... [xxx].

Entr. 1 (DRL) Claro.

Inf. 2 (DG) Exacto.

Inf. 2 (DG) Pero non temos o acento que, que temos que ter, esa xa é o primeiro.

Entr. 1 (DRL) Claro, claro, é outro idioma, non é, non é moi distinto, porque tampouco... [xxx].

Inf. 2 (DG) Claro, é así.

Inf. 2 (DG) Non, pero ben nos entendemos todos, eh.

Inf. 1 (FR) O, o, o, o gallego, o gallego practicamente somos acolledores e tratamos de, de, de darnos a comprender e saberlle comprender o que din e dicir | bueno, falar o castellano, aunque llo falemos mal, falámoslle o castellano, pero vas onda os catalás e non é así, iles... falan o catalán... non, non, que va, nin o saben, tampouco, non, falan aquí catalán cerrado, é o catalán cerrado.

Inf. 2 (DG) Si, bueno, claro.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (DG) Bueno, os catalás tamén, pero tamén falan o castellano, eso non...

Inf. 2 (DG) [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (FR) Fomos unha vez alá eu e os fillos, e fomos... así... cazar, e fomos comer alí a unha | chamábanlle unha masía, entonces, estábamos alí comendo e dixéronme "Mira, vai... alá e pídelles tal", eu faleille en castellano, como sabía, "Mire, por favor, me puede dar tal?", alí a unha vella, a vella tería por aí ochenta anos.

Entr. 1 (DRL) Si.

Inf. 1 (FR) E eles que en | se-, seguro, seguro que me mandaron xa para se riren, eh... non sei certo.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (DG) Claro, os fillos, os fillos, como non | sabían que non iba entender, ríanse.

Inf. 1 (FR) Entonces, "Pero que? Tu dixécheslle?", "Díxenlle, pero a vella, a vella non me fixo caso ningún".

Inf. 2 (DG) Non lle entendeu, claro, [Riso].

Inf. 1 (FR) Entón iles ríronse, entonces, claro, foron iles alá, faláronlle en, en catalán, entonces, claro, a vella xa lle deu [TranscrDubidosa].

Inf. 2 (DG) [Riso]

Inf. 1 (FR) Iles ao mellor xa sabían que eu lle iba falar o castellano, anque llo falara mal, e que non me iba entender nada... s- | cerrado, cerrado e fuera [TranscrDubidosa].

Inf. 2 (DG) Si, bueno, coa xente de antes, xa maior, que non... non, non [xxx].

Entr. 1 (DRL) Claro.

Inf. 1 (FR) Tiña por aí ochenta anos, aínda estaba traballando coma buh.

Inf. 2 (DG) Bueno, é...

Entr. 1 (DRL) [Riso] Bue- |